

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Eetu Salin, toimittaja

Avustajia: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Finnish Soc. Pub. Co., Fitchburg, Mass.

6:des vuosik.

MAALISKUU

No. 3 — 1912

Nainen ja työ

Kuudes luku: Muutamia väitöksiä.

Sanotaan, että naisen ei pitäisi pyrkiä uusille työaloille uudessa maailmassa, missä uudet yhteiskunnalliset olosuhteet valitsevat, koska naisella on toimensa lastensynnyttäjänä. Naisen pitäisi tyytyä vain niihin tehtäviin, mitkä luonnollisesti hänelle kuuluvat ja antaa miehen tai valtion huolehtia hänen elatuksestaan. Ja että nainen, kuuluen lasten synnyttäjien sukupuoleen, on jo sukupuolensa tähden oikeutettu saamaan elatuksen ja suojeluksen vaikka hän ei lapsia synnyttäkään.

Näin kokonaan harhaan joutuneelle teoretikolle on hieman vaikea lähteä vakavasti vastamaan. Nykyaikana teetetään naisilla enempi kuin puoli maailman kurjimmin palkituista ja rassistavista töistä ja sen lisäksi

saavat he sivutöikseen synnyttää lapsia. Joissakin sivistysmaissa on naisia miljoona enempi kuin miehiä, joten eivät kaikki naiset voisi laillisesti päästä lasten synnyttäjien asemaan, vaikka jokainen mies elättäisi yhtä naista. On todellakin vaikea ottaa vakavalta kannalta teoretikkoa, joka sanoo: "tyytyköön nainen siihen, että saa omistaa lasten synnyttäjän aseman ja älköön hän muuta pyytäkö".

Läpi menneiden aikakausien me olemme tehneet raskasta ruumiillista työtä miehen rinnalla, eikä meille koskaan sanottu silloin: "te lasten synnyttäjät, älkää pyytäkö mitään muuta työtä, sillä se yksi toimi on suurempiarvoinen kuin kaikki muut toimet yhteensä. Älkää kyntäkö ja huoneita rakentako. Älkää istuko myöhään yöhön kutomassa vaa-tetta meidän lapsillemme sillä aikaa kun me nukumme. O, py-

Raivaajan vuosikokousedustajat Raivaajan talon juhlallisen
sisäänkäytävän edustalla

hät lasten synnyttäjät, jättäkää kaikki nämät työt meidän tehtäväksemme. Älkää te tehkö enään työtä, sillä jokainen mies tahtoo tehdä työtä teidän edestänne." Niin ei meille koskaan sanottu silloin.

Mutta muistaako nykyaikainen ylevä teoreetikko aina teoriansa? Tänä iltana hän voi esiintyä hohtavan valkosessa paidassa ja moitteettomasti sopivissa vaatteissa, lämpöisen tulisijan ääressä ja puhua naisen pyhästä toimesta lasten synnyttäjänä ja sen toimen suuresta arvosta, mutta huomen aamuna kun hän ehkä huomaa, että vanha talon emäntä, joka nousee ylös aamulla varhain hänen vielä nukkuessaan, ei olekaan kiillottanut hänen saappaitaan tai tuonut hänelle teetä aikanaan, voi hän uhata erottaa vaimon työstä, jos ei tämä nouse ylös aikasemmin ja tee kovemmin työtä. Hän ei sano vaimolle: "O, pyhä lasten synnyttäjä! Minkätähden sinä kiillotat minun saappaani ja tuot minulle teetä, sillä aikaa kun minä makaan lämpöisessä vuoteessa? Eikö siinä ole jo kyliksi sinulle ansiota, että olet lasten synnyttäjä? Älä pyydä enempää. Täst'edes nousen ylös päivän valjetessa, laitan itse teetä ja kiillotan itse saappaani ja maksan sinulle palkan yhtä kaikki!"

Ei, mitään sellaista hän ei sano. Merkkillisintä onkin juuri se, että tämän luokan teoreetikot eivät koskaan paheksu sitä kuinka rasittavaa työtä ja kuinka paljon työtä naiset tekevät, mutta he paheksuvat sitä minkälaista työtä naiset tekevät ja kuinka

suuren ansion he siitä saavat. Heidän mieleensä ei ollenkaan johdu kovaa työtä tekevät naiset. He ajattelevat vain naisia-ääkäreitä, joilla on usean sadan dollarin vuotuiset tulot, jotka ajelevat vaunuissa potilaitaan katsomassa ja viettävät iltansa kirjallisuuden ääressä. He ajattelevat naisia, jotka istuvat mahdollisesti kuusi tuntia päivässä lainlaatijakunnan huoneessa topatuilla istuimilla, käyden silloin tällöin ottamassa virvokkeita ja pelaamassa biljardia, kun ei heitä tarvita puhumassa tai äänestämässä. He ajattelevat jonkun sadan dollarin vuosituloilla eläviä naisprofessoreja, jotka pitävät puolen tusinaa luentoa viikossa ja joilla on aikaa nauttia miehensä ja lastensa seurasta kotona, ja syventyä opinnoihin. Sellaisista naisista nämä teoreetikot vaivaa näkevät. Eivät he ajattele niitä naisia, jotka polvillaan kontaten lattioita kuu-raavat kymmenen pennin päiväpalkalla. Eivätkä he ajattele niitä naisia, jotka väsyneinä kanttelevat heidän itkuisia lapsiaan, valvoen öitä niiden kanssa kahden- tai kolmenkymmenen punnan vuosipalkalla, sillä aikaa kuin he vaimojensa kanssa huviksensa vierailevat, käyden konserteissa ja teattereissa. Heidän sydämiänsä särkee ajatus siitä, että nämä samat naiset mahdollisesti voisivat ansaita sata viisikymmentä puntaa vuodessa, omistaa mukavan kodin ja kuluttaa iltansa opinnoihin tai huvituksiin. Nämä teoreetikot kernaasti sallivat naisten tehdä työtä heidän hyväkseen joko pesumuijina tai heidän lap-

senpiikoinaan, kun eivät vaan vaadi korkeampaa palkkaa, eivätkä pyri tekemään niitä töitä, jotka hän yksinomaan itselleen haluaa omistaa.

Jos isäntä ja aasi yhdessä olisivat kavunneet jyrkän vuoren päälle; kulkeneet pitkän matkan yli teräsmäisten kalliolohkareiden, vetäen raskasta kuormaa ja koko heidän uuvuttavalla matkallaan olisi ollut vain niukasti virvokkeita saatavana. Jos sitten, kun he ovat päässeet vuoren päälle, missä laaja, vihreä, tasainen vainio kukoistaa; missä he puoleksi avoimesta portista voivat nähdä vilpoisessa tuulesa huojuvia puita ja kuulla virtaavan veden kohinan; jos silloin isäntä sanoisi aasillensa:

“Hyvä juhtani, lepää sinä nyt! Minä voin nyt vetää tämän kuorman tästä edespäin yksinäni: paneudu sinä lepäämään; makaa tässä kunnon juhtani, sinä olet jo tarpeeksi työtä tehnyt; minä vedän nyt kuorman yksin!”

Silloin voisi tapahtua, että aasikin panisi vastaan, sanoen: “Hyvä isäntä, mehän olemme yhdessä kavunneet ylös tämän suuren vuoren rinteessä tässä terävien kallioiden lohkatteet ovat leikkaneet minun kavioitani yhtä hyvin kuin sinun jalkojasi. Jos sinä olisit vuoren juurella huomannut, että kuorma on liian raskas minulle ja olisit silloin sanonut: ‘Lepää hyvä juhtani, minä vedän kuorman yksinäni’, olisin minä ehkä sinua silloin kuunnellut. Mutta nyt, kun näen portin avoimena sileälle tielle, joka kulkee läpi viheriöitävien vainioiden, minä haluan kulkea sitä pitkin. Me olemme yhdessä

vetäneet kuorman vuoren päälle, ehkä me vedämme sitä vieläkin yhdessä eteenpäin.”

Samoin työtätekevien naisten sydämissä syntyy katkeruutta sellaisia teoreetikkoja kohtaan, jotka tahtovat kieltää heidät osattomasta yhteiskunnallisiin toimiin ja rajoittaa heidän työnsä yksinomaan lasten synnytykseen.

Kuinka uskallatte sanoa meille nyt, että me emme kykene tekemään muuta kuin synnyttämään lapsia? Meille, jotka läpi menneiden aikojen, jolloin lapsia täytyi synnyttää lakkaamatta, emme pitäneet sitä työnä, vaan mieluummin palkkiona työstä. Olemmeko nyt, kun työ on käynyt kevyemmäksi ja miellyttävämmäksi, tulleet niin kykenemättömiksi, että teillä on oikeus sanoa meille: “teidän ei pidä pyrkiä tekemään muuta kuin synnyttämään lapsia”. Kuinka te uskallatte sanoa sillä tavalla meille, joiden työn hikihelmillä on ihmiskunnan edistyksen tie kastunut ja joiden valjenneet luut makaavat sen tien vierillä missä me miesten kanssa rinnakkain olemme ihmiskunnan kuormaa kantaneet? Ja vielä tänä päivänäkin, ruoka mitä te syötte ja vaatteet, millä te itseänne verhootte, ovat suureksi osaksi naisten väsymättömän työn tuloksia.

Niinkuin naiset menneinä aikoina kylvivät ja korjasivat viljaa, että heidän lapsensa saivat syödä, ja niinkuin ennen muinoin neitseet kutoivat kankaita, että saivat oikeuden synnyttää lapsia, samoin me nyt, vaikka työmme ei enään olisikaan niin raskasta kuin ennen, aijomme

astua kaikille uusille toimialoil-
le, että me myöskin saisimme
oikeuden synnyttää miehiä maa-
ilmaan. Me uskomme, että se
päivä vielä koittaa, jolloin ei
sanota: "on kylliksi siinä, että

te synnyttätte lapsia maailmaan",
vaan sanotaan, että: "Minkä an-
siokkaan työn tämä nainen on
tehnyt, että hänellä on oikeus
synnyttää miehiä ja naisia maa-
ilmaan?"

Jatk.

Pikakuvia New Yorkista

IV.

Pakkasyönä.

Lämpömittari alenemassa —
pakkanen tulossa. Miten mon-
nelle kymmenelletuhannelle täl-
lainen tieto New Yorkissa ai-
heuttaa tuskallisia, melkein epä-
toivoisia tunteita! Parempiosai-
selle merkitsee se vain lämpi-
mämpiä pukimia, lisälämmitystä
asunnossa ja hieman epämuka-
vuuksia ulkona liikkeussa sekä
hieman voimallisempaa ruokajär-
jestelmää ruumiinlämmön lisää-
miseksi, mutta toista on tällaisen
ilmanvaihdoksen merkitys sellai-
selle, jolle kaikki tämä on mah-
dotonta. Mistä tulevat lämpi-
mämmät pukimet pakkasta var-
ten, kun ei riittävästi ole ryysyjä
lauhealle ilmallekaan? Mistä
lisälämmitys asuntoihin, kun tus-
kin keitoksiin, milloin sellaista
voidaan tehdä, polttoaineita riit-
tää — entäpä kun ei ole edes
asuntoakaan, jota lämmittäisi?
Mistä voimallisempi ruokajärjes-
tys, kun tuskin sen vertaa saa
ravintoa, että suupalan silloin
tällöin saa kalvavan nälkänsä

sammuttamiseksi, senkin tavalla,
jota ei voi aterioidmiseksi kut-
sua?

Siksipä "kylmä aalto" sanalla
on lamauttava, kammottava mer-
kityksensä tässä tilassa oleville
yhteiskuntamme jäsenille. Heil-
le se merkitsee kärsimyksiä, joi-
ta voi tuskin sanoin kuvata, sai-
rautta, usealle kuolemaa, toisille
vankeutta paleltumisen sijasta
valittuna, sadoille itsensä nöy-
ryyttämistä pelastuakseen arme-
liaisuuskoteihin yöksi kaduille
kylmään paleltumasta.

New York toivoi jo, että tam-
mikuun alkupuolella vallinnut
tavattoman pitkä "kylmä aalto"
olisi vapauttanut sen kylmän
kärsimyksistä, mutta uusi on
juuri parhaillaan käsillä. Tois-
sapäivänä se alkoi eikä pikaista
apua ole tiedossa. Tuhannet vär-
jöttävät viluissaan. — New Yor-
kin köyhät taasen kärsivät.

Yhteiskunnallisten veristen vää-
ryyksien tutkijalle tarjoaa pak-
kasyö tilaisuuden nähdä äärim-
mäisessä huipussaan elinolojen